

.xxii. OMELIA . IN DOMINICA .ii. IN .xl.

/43r/ PRIMUM omnium . tria quaedam unicuique homi
ni pernecessaria sunt . fides . spes . caritas . fides .
ut credat in deum patrem omnipotentem . et filium . et spiritum
sanctum . tres personas et unam substantiam ; Spes . ut certe
speret eterna premia ; Caritas . ut sit plenus in dilec-
tione dei et proximi . quia omnes in baptismo filii dei
sanctificamur . ut fratres simus spiritaliter . in caritate
perfecta . secundum deum ; Manere ergo debemus in dilectio-
ne dei et proximi ; Vt ipse semper in nobis perseueret ; quia
sicut iohannes ait . deus caritas est et qui manet in caritate .
in deo manet . et deus in illo . [T]ⁱ Sex quoque sanctę religioni
christianę . et precipue in his diebus necessaria sunt . Confes-
sio . poenitentia . uigilię . ieiunia . orationes . et elemo-
sina ; Confessio igitur facienda est . de omnibus peccatis .
quae siue in cogitatione . siue in locutione . siue in opere
perpetrantur . Octo sunt síquidem uitia principa-
lia . sine quibus uix ullus inueniri potest ; Est enim
primum castrimargia . hoc est uentris ingluuies .
Secundum fornicatio . Tertium accidia siue tristitia .
Quartum auari`ti`a . Quintum uana gloria . Sextum inuidia .
Septimum ira ; Octauum superbia . quę est omnium malorum
regina . per quam creatura angelorum mirabilis cecidit
de cęlo . [T] Quando ergo unusquisque ad confessionem
uenerit . diligenter debet inquiri . quomodo aut qua
occasione peccatum perpetrauerit . quod peregisse sé
confitetur ; et iuxta modum illius facti . debet ei poe-
nitentia iudicari ; Debet etiam ei persuadéri . ut de
peruersis cogitationibus faciat confessionem . Debet ei

/43v/ etiam iniungi . ut de octo principalibus uitiiis . faciat suam
confessionem . Et nominatim ei debet sacerdos
unumquodque uitium dicere . et suam de eo confes
sionem accipere . Deus ergo confessionem nostram
desiderat . ut iustam habeat causam ignoscendi .
Confessio enim sanat . confessio iustificat . confessio
ueniam peccatis donat . [T] Omnis spes uenię in con
fessione consistit . Confessio opus est misericordiae .
salus egróti . unicum est uiribus nostris medicamentum
cum poenitentia . quia nos aliter salui fieri non pos
sumus . nisi confiteamur peccataⁱⁱ nostra . quę inique
egimus . Undeⁱⁱⁱ et salomon de confessione pecca
torum dixit . Qui abscondit scelera sua . non di
rigetur . qui autem confessus fuerit et reliquerit
ea . misericordiam consequetur . Post hanc igitur
accipienda est poenitentia . De qua saluator
ait in aeuangelio . Poenitentiam agite . adpropinqua
uit enim regnum caelorum . Et iohannes baptista .
facite inquit fructus dignos poenitentię ; [T] fruc
tus dignus est poenitentie . transacta flere
peccata . et eadem iterum non agere ; Sicut scrip
tura ait . Ne adicias peccatum . super peccatum . La
uamini dicit dominus per isaiam prophetam . et mundi esto
te . Lauatur itaque et mundus est . qui et pre
terita plangit . et iterum flenda non admittit .
Lauatur et non est mundus . qui plangit quod
gessit . nec deserit . sed post lacrimas haec eadem
est uera poenitentia . quę districte agitur .
/44r/ Poenitentia enim uera non annorum numero censetur . sed
amaritudine animi . quia non longitudinem temporis
tantum requirit deus . sed pensat quantus sit affectus

sinceritatis in corde poenitentiam agentis . [T] Quam
uis igitur quisque sit peccator et impius . si ad poeniten
tiam conuertatur . consequi posse ueniam . dei mi
sericordia . non dubitet . In hoc enim seculo poenitentiam
facientibus . dei semper misericordia súbuenit . Huic siqui
dem . coniungendę sunt uigilię . quia ipse `et^{iv} fructus
eius . eleuant ad cęlum . Unde et nos uigilare oportet .
sicut isaias propheta dicit . De nocte uigilat spiritus meus
ad te domine . quia lux precepta tua sunt super terram ;
Item dauid propheta dicit . Media nocte surgebam ad
confitendum tibi . super iudicia iustificationis tuę .
Unde et saluator . ad uigilandum auditores suos excitat
dicens . Beati serui illi . quos cum uenerit dominus . in
uenerit uigilantes . Amen dico uobis . super omnia bona
sua constituet eos . Et iterum . Ego diligentes
me diligo . et qui mane uigilauerint . inuenient
me . [T] Vigilate ergo . nescitis enim quando dominus ueniat .
sero . án media nocte . an galli cantu . án mane .
Ne cum uenerit . inueniat uos dormientes . Et ne
solis apostolis illud preceptum esse crederetur . mox sub
iunxit : Quod autem uobis dico ; Omnibus dico uigilate ;
sciendum est itaque quod non solum uerbis docuit uigi
lias . sed etiam suo confirmauit exemplo . Namque
testatur aeuangelium . quia erat iesus^v pernoctans in
oratione dei . Uigilandum est ergo omnibus fidelibus ;
/44v/ quia uigiliarum deuotio . familiare bonum est omnibus sanctis .
Sciunt enim quod `non^{vi} est uanum mane surgere ante lucem
ad uigilandum . quia promisit dominus coronam uigilantibus .
Post haec congrue sequuntur ieiunia ; de quorum lau
datione . dicit isídorus . Ieiunium est res sancta ; opus cęle
stę . Ianua regni cęlestis . forma futuri seculi ; Quod

qui sanctę agit . deo coniungitur . Mundo alienatur .
spiritalis efficitur ; Per hoc prosternuntur uitia . hu-
miliatur caro . et diaboli temptamenta uincuntur ; [T]
Hieronimus dicit . Ieiunium castigat corpus . refre-
nat uitia ; incitat uirtutes ; Agustinus dicit ; Iei-
unium pandit misteria ; Excludit uitia . Inluminat
animam ; Ieiunia igitur fortia tęla sunt ; Aduersus
temptamenta demoniorum . cito enim per abstinentiam
uincuntur ; Sciendum est itaque . quod ieiunium multum
ualet ; Populus enim niniuen ieiunauit triduanum
ieiunium . per quod meruit accipere dei misericordiam et indul-
gentiam peccatorum . Populus dei ieiunauit antequam
pascha comederet . per quod meruit mare transire
rubrum siccis pedibus . et inimicos mari uidere dimer-
sos [T] Moyses in deserto ieiunauit . per quod meruit
audire misteria . Daud post peccatum suum
ieiunauit . per quod meruit delictum delere . ut
ille ait . Humiliabam in ieiunio animam meam .
christus ieiunauit quadraginta diebus et quadragin-
ta noctibus . per quod superauit aduersarium . et sta-
tim angeli ministrauerunt ei ; Petrus ieiuna-
uit . per quod meruit angelum uidere soluentem
/45r/ se de carcere . Iohannes euangelista ieiunauit . per quod
meruit mysteria diuina audire angelo ei annun-
tiante . Paulus ieiunauit . per quod meruit sanari
de cęcitate . et accipere baptismum . Hieronimus ait .
quandiu non comedit adam . fuit in paradyso
ut autem comedit . statim de paradyso expulsus est .
Bonum est ergo fratres karissimi ieiunium . sed mensuratum esse
debet . quia quicquid temperatum fuerit . illud sa-
lutare est . Quicquid autem nimis et ultra modum

fuerit . ipsum periculosum est . sicut pluuias multum
distillans . quę si nimium imbres prebeat . non solum
nullum usum bonum ádhibet . sed etiam periculum
éxhibet . Hieronimus dicit . sint ergo tibi cotidia-
na ieiunia . et refectio satietatem fugiens ; Id est
cotidie esurire . et cotidie prandere . [T] Sciendum
est igitur quod ieiunia cum bonis operibus . deo op-
time acceptabilia sunt . quia hoc est perfectum
ieiunium . quod cum aelimosinis et orationibus cęlum
transit . et ad thronum altissimi dei peruenit . De hinc
sequuntur orationes . de quibus isidorus dicit .
Orationibus mundamur lectionibus instruimur .
Sciendum est ergo . quod oratio assidua multum ualet
apud deum . Paulo apostolo dicente . Oratio sancti assi-
dua . multum ualet apud deum . Orauit enim moy-
ses . et auertit iram dei a populo deprecante idolum .
Orauit helias . ut non plueret super terram . et conclu-
sit cęlum per tres annos et sex menses . Et rursus
orauit et cęlum dedit pluuiam . et terra dedit fructum suum .
/45v/ Orauit ionas in uentre cęti . et liberatus est . Orauit
daniel de lacu leonum . et meruit audiri . Orauit
heliseus heliam . ut spiritum eius dupliciter acciperet .
[.ii.]^{vii} Orauit ezechias in infirmitate sua . et adiecit ei deus
quindecim annos ad uitam . Quicumque ergo uult cum
deo semper esse . frequenter debet orare et frequenter
legere . Nam cum oramus . ipsi cum deo loquimur .
cum uero legimus . deus nobiscum loquitur . Ad ex-
tremum sequitur de çlimosina . que est plenitudo
et perfectio bonorum operum . De cuius laudibus ait
agustinus . aelimosina est . Res sancta . auget pre-
sentia . demit peccata . Multiplicat annos . no

bilitat mentem . dilatat terminos . mundat^{viii} omnia .
liberat a morte et a poena . Iungit angelis . separat
a demonibus . murus est inexpugnabilis circa
animam . Dēmones expellit . inuitat angelos
in auxilium . Hieronimus dicit . Aelimosina pe
netrat^{ix} cēlum . Precedit dantem . Pulsat ianuam
regni . Excitat angelum in obuiam . Deum conuocat
in adiutorium . Origenis ait . Aelimosina aebrai
ce . Dei mei opus latine interpretatur . Hoc nomen
non tam humanum quam diuinum opus indicat .
[.iii.] Tria sunt enim genera aelimosinarum . una cor
poralis . aegenti dare quicquid poteris . Altera
spiritalis dimittere ei a quo lēsus fueris . Tertia
delinquentem corrigere . et errantes in uiam
reducere ueritatis . Haec in nobis implere
dignetur saluator mundi . Qui cum patre
/46r/ et spiritu sancto uiuit et regnat in secula seculorum . amen .

ⁱ Lectio numbers for this sermon are marked by a T-shaped insertion mark, here indicated within square brackets.

ⁱⁱ peccata] *corr. from pecceta*

ⁱⁱⁱ Unde] *corr. from Uade*

^{iv} et] *added by a later hand*

^v iesus] *the standard abbreviation ihs is modified by a later hand which inserts a superscript e, thus i^ehs*

^{vi} non] *added by a later hand*

^{vii} *This marginal lectio number in red and the one further below appear to be later additions by the hand that wrote cum caritate in the margin.*

^{viii} mundat] *corr. from mundet*

^{ix} penetrat] *corr. from penetret*